

Учені НАН України розробили механізм ліквідації підземних пожеж, що має величезне науково-практичне значення для розвитку вугільної галузі.

Підземні пожежі, що виникають у вугільних шахтах, завдають величезних матеріальних збитків, а приборкання цих пожеж – процес дуже тривалий. Це підтвердила й аварія на донецькій шахті ім. М. Калініна, де в лютому 2012 р. в одній із виробок загорілося дерев'яне кріплення. Певний час усі зусилля, спрямовані на ліквідацію пожежі, не дали позитивних результатів. Виправити ситуацію вдалося тільки завдяки спорудженню ізоляційних перемичок і затопленню місця пожежі – заходам, які розробляли за участі фахівців НДІГС «Респіратор». Це тільки один із багатьох прикладів ефективного використання на вітчизняних шахтах методів ліквідації підземних пожеж, представлених у науково-практичній роботі «Забезпечення техногенної та екологічної безпеки при розробці вуглезових родовищ (теорія і практика)». На думку багатьох фахівців, ця робота відповідає сучасним потребам вугільної промисловості, тому закономірно її вважають одним із головних претендентів на здобуття Державної премії України.

Комплексну роботу представив Український державний науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут гірничої геології, геомеханіки і маркшейдерської справи НАН України. До авторського колективу ввійшли знані й авторитетні в науковому світі фахівці, які поставили собі головну мету: гарантувати техногенну та екологічну безпеку під час розробки вуглезових родовищ. Домогтися ж цього вони пропонують на підставі результатів фундаментальних досліджень щодо формування та еволюції напружено-деформованого стану масивів гірських порід, процесів метаноутворення та масоперенесення.

Безперечно, автори виконали значний обсяг роботи, яка охоплює великий діапазон наукових і практичних завдань. <...> Практичне значення роботи «Забезпечення техногенної та екологічної безпеки при розробці вуглезових родовищ» переоцінити важко, оскільки це саме той випадок, коли від теорії до практики – один крок. Наприклад, розроблені теоретичні уявлення про формування та еволюцію напружено-деформованого стану масиву гірських порід під час відпрацювання вугільних пластів уже знайшли практичне втілення в розробленні за останні десять років близько 100 рекомендацій і висновків з питань раціонального планування гірничих робіт, розташування, охорони й підтримки гірничих виробок за заявками вугільних підприємств. Це стосується й інших положень науково-практичної роботи. <...> Упровадження наукових розробок авторів дало змогу отримати значний соціальний ефект за рахунок підвищення безпеки праці шахтарів і

паралельно досягти економічного ефекту в розмірі 218 млн грн. До того ж видобуто близько 5 млн т вугілля під забудованими територіями без руйнування будівель.

Джерело: Куш П. Техногенна та екологічна безпека гарантується // Урядовий кур'єр (<http://ukurier.gov.ua/uk/articles/tehnogenna-ta-ekologichna-bezpeka-garantuyetsya/p>) – 2013. – 6.08 (*Вчені НАН України розробили механізм ліквідації підземних пожеж, що має величезне науково-практичне значення для розвитку вугільної галузі // Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2013. – 12.08*).